higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

EKONOMIESE OMGEWING
NKR VLAK 2

20 November 2024

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 6 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	B		
	1.1.2	B		
	1.1.3	D		
	1.1.4	C		
	1.1.5	C		
	1.1.6	C		
	1.1.7	B		
	1.1.8	B		
	1.1.9	D		
	1.1.10	B		
			(10 × 1)	(10)
1.2	1.2.1	K		
	1.2.2	E		
	1.2.3	J		
	1.2.4	F		
	1.2.5	I		
	1.2.6	B		
	1.2.7	G		
	1.2.8	C		
	1.2.9	A		
	1.2.10	D		
			(10 × 1)	(10)
1.3	1.3.1	Waar		
	1.3.2	Waar		
	1.3.3	Onwaar		
	1.3.4	Onwaar		
	1.3.5	Onwaar		
	1.3.6	Waar		
	1.3.7	Onwaar		
	1.3.8	Waar		
	1.3.9	Onwaar		
	1.3.10	Waar		
			(10 × 1)	(10)
				[30]

TOTAAL AFDELING A: 30

Kopiereg voorbehou

AFDELING B

VRAAG 2

2.1 A – 120
B – 133
C – 150
D – 170
E – 183 (5)

2.2 2.2.1
- Produk se prys
- Insetkoste
- Pryse van alternatiewe produkte
- Tegnologie wat benodig word (Enige 3 × 1) (3)

2.2.2 As alles anders dieselfde bly, maar die prys van 'n produk styg, verhoog die hoeveelheid wat voorsien word. (2)

2.3
- Besighede moet voortdurend die verlies aan geskoolde werkers die hoof bied.
- Produksie-ure gaan verlore.
- Mediese voordele raak op.
- Nuwe werkers moet opgelei word. (Enige relevante 4 × 2) (8)

2.4
- As jy iemand se taal ken, ✓ verstaan julle mekaar beter✓ en kan julle oor handelsvoorwaardes kommunikeer. ✓
- As jy iemand se kultuur ken, ✓ het jy insig in sy/haar voor- en afkeure. ✓ Dit sal jou in staat stel om beter met die buiteland te handel te dryf.✓ (6)

2.5
- Die reiskoste styg.
- Hulle het minder besteebare inkomste.
- Hul vraag na goedere en dienste sal afneem.
- Daar sal minder produksie wees.
- Sommige mense sal hul werk verloor. (Enige 3 × 2) (6)

[30]

VRAAG 3

3.1
- Glencore
- South32
- Anglo American (3)

3.2
- Waterbesoedeling
- Lugbesoedeling
- Omgewingsbesoedeling (3)

3.3
- Mense en diere sal siek raak van die besoedelde water.
- Mense sal meer geld aan medikasie moet spandeer.
- Mense sal te sterwe kom. (Enige relevante 3 × 2) (6)

3.4
- Die mynboubedryf skep werk, verminder armoede en skep 'n gevoel van waardigheid.
- Dit gee 'n hupstoot aan provinsiale en nasionale ekonomieë.
- Dit ondersteun plaaslike gemeenskappe. (Enige relevante 2 × 2) (4)

3.5
- Sasol
- Eskom (2)

3.6
- Hulle kan mense wat deur besoedeling geraak word se mediese kostes dra.
- Hulle kan kompensasie betaal aan mense wat deur besoedeling geraak word. (Enige relevante 2 × 2) (4)

3.7
- As die plaaslike geldeenheid verswak, neem die prys van invoere toe en invoere daal.
- As die geldeenheid se waarde styg, neem invoere toe. (2 × 2) (4)

3.8 Hulp word soos volg verleen:
- navorsing oor primêre uitvoermark
- individuele uitstallings
- handelsmissies wat na buite verkoop
- handelsmissies wat na binne verkoop (4)

[30]

VRAAG 4

4.1 Die Suid-Afrikaanse Reserwebank (1)

4.2
- Die besteebare inkomste van huishoudings sal toeneem.
- Die vraag na goedere en dienste sal toeneem.
- Produksie sal toeneem om in die vraag te voorsien.
- Meer werkgeleenthede sal geskep word.
- Daar sal minder armoede wees. (Enige relevante 3 × 2) (6)

4.3
- *Primakoers* is die rentekoers wat banke aan hul vernaamste (kredietwaardigste) klante bied wanneer hulle by die bank leen.
- *Rentekoers* is die koste van krediet of lenings wat betaal word volgens die bedrag wat jy die bank skuld.
- *Repokoers* is die koers wat die Suid-Afrikaanse Reserwebank op handelsbanke hef wanneer hulle geld leen.. (3 × 2) (6)

4.4 R30 000 × 15/100✓ = 4 500✓
4 500 × 3✓ = R13 500✓ (4)

4.5
- Die land verdien buitelandse valuta.
- 'n Groter vraag na ons goedere beteken dat meer produkte geproduseer moet word.
- Meer werksgeleenthede word geskep.
- Daar is minder armoede. (Enige 3 × 2) (6)

4.6
- Die produksiefaktore is oneweredig versprei.
- Die klimaat is nie in al die lande ter wêreld dieselfde nie.
- Die beskikbaarheid van tegnologie verskil van land tot land. (3)

4.7
- Vraaginflasie word veroorsaak deur 'n verhoogde vraag na goedere en dienste met beperkte aanbod.
- Koste-inflasie word veroorsaak deur 'n toename in die produksiekoste.

(2 × 2) (4)
[30]

VRAAG 5

5.1 Tegnologie verwys na 'n verandering in die produksie- of diensleweringsproses om dit doeltreffender te maak. (Enige relevante antwoord 2 x 1) (2)

5.2
- Internet
- E-pos
- Internet-bankdienste
- Aanlyn inkope (Enige relevante 3 × 1) (3)

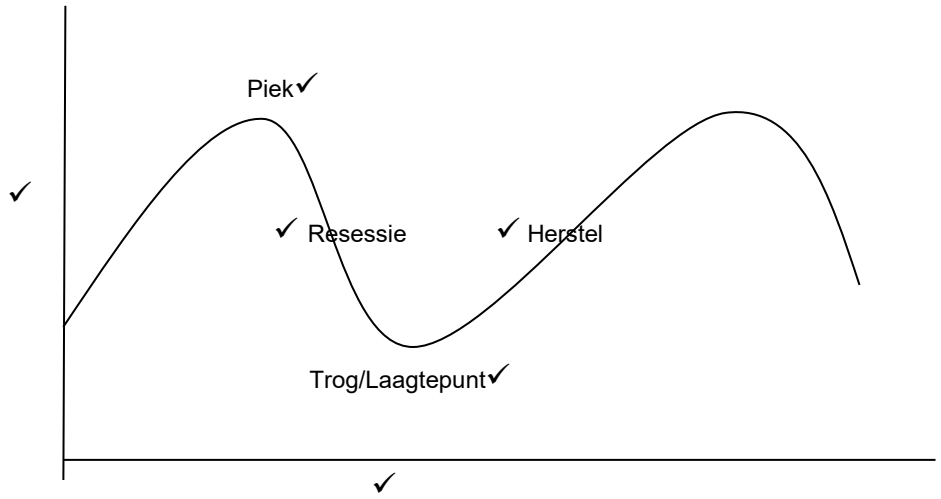
5.3
- Produkte van 'n hoë gehalte sal gelewer word.
- Toename in produksie.
- Besighede raak meer kompeterend.
- Nuwe eise word bevredig. (Enige relevante 3 × 2) (6)

5.4
- Werknemers se doeltreffendheid word verhoog.
- Professionele opleiding en selfontwikkeling sal bydra daartoe dat werknemers bevorder word. (Enige relevante 2 × 2) (4)

5.5 Dit bevorder:
- ekonomiese ontwikkeling
- maatskaplike geregtigheid
- arbeidsvrede en demokrasie in die werkplek (3)

5.6
- Arbeiders is nie deel van die onderneming nie.
- Hulle moet fisies teenwoordig wees.
- Arbeid kan nie gestoor word nie.
- Arbeid is heterogeen.
- Geografiese mobiliteit is laag. (5)

5.7

Plus EEN punt vir duidelike diagram✓ (7)
[30]

TOTAAL AFDELING B: 120
GROOTTOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou